MaHa AJANSI

965/10 Mart ve Nisan aylarına ait Özel Sayı

1 Mart 1965

Dünya Ticareti Rekor seviyeyi buldu

Türk Ticaret Müşavirlerinden birinin belirttiğine göre 1962 yılında dünya ticareti 138.5 milyar dolardı. Fakat 1963 te bu miktar 150.8 milyar dolara yükseldi. Böylece dünya ticareti son on yılda en yüksek dereceye ulaştı.

Sanayileşmiş memleketlerin dünya memleketlerinden ithalâtı yüzde on bir artışla 96 milyar doları, sanayileşmemiş memleketlerin ithalatı ise yüzde 9 bir artışla 25.6 milyar doları bulmuştur.

Sanayileşmiş memleketlerin, sanayileşmemiş memleketlere ihracatı ise yüzde 6 artış göstermiştir. Böylece Sanayileşmişlerin ihracatı 25.7 milyar dolara çıkmıştır.

Sivas Cer Atölyesinde İmalât

Sivas Devlet Demiryolları Cer Atölyesinde seri halinde yük vagono inşasına başlandı. Cevher Vagonu adı verilen otomatik boşaltma tertibatlı yük vagonları şimdiye kadar yapılanların en büyükleridir. Daha çok yük taşıyacak ve daha randımanlı olacaktır. Atölye bütün parçaları yerli olmak şartıyle her gün bir cevher vagonu imal edebilmektedir.

1 Martta Sosyal Sigortalar Yürürlüğe girdi

Ağustos 1964 günü yayımlanan Sosyal Sigortalar Kanunu bugün yürürlüğe girdi. Bu kanuna göre sosyal sigortaların kapsamındaki genişlemeler ancak Bakanlar Kurulu kararnameleriyle mümkün olabilecektir. Bu arada yeni kanunla sağlanan hak artışları şöyle özetlenebilir :

İşçi Sigortaları ancak belirli sayının üstünde işci çalıştıran işyerlerinde uygulanmaktaydı. Yeni kanun, Bakanlar Kurulu kararı ile bu uygulamayı tek işçi çalıştıran işyerlerine de isterse uygulatabilecektir. Bu bakımdan siyasî iktidarın sosyal politikası bu bakımdan işçiler için çok önemlidir.

Hastalık sigortasından da işçilerle birlikte işçilerin çocukları ve eşleride yararlanabilecektir. Ancak bunun sağlanabilmesi de siyasî iktidarın çıkaracağı Bakanlar Kurulu kararına bağlıdır.

İş kazaları ve meslek hastalıklarının gerekli kıldığı tedavilerde süre sınırlaması kısmen kalkmaktadır.

İşvereni sağladığı taşıtlarla işlerine gelip gidenlerin bu sırada uğrayacakları kazalar bundan sonra iş kazası niteliğinde sayılacaktır.

İşçiler emekliye ayrıldıktan sonra bazı sağlık yardımlarından yararlanabileceklerdir.

Kadın İşçiler 55 yaşında emekliye ayrılabilecektir. Bu arada kadın, erkek bütün işçilerden "erken emekli olabilecek" duruma gelenler 50 elli yaşından sonra emekliye sevkedilebileceklerdir.

Yaşlılık, malûllük ve ölüm aylıkları en az 120 liradan, en az 250 liraya yükseltilmiştir. En az aylığın üstündeki yaşlılık, mâlûllük ve ölüm aylıklarında da bazı artışlar olmaktadır. Bu artışlardan geçmiş yıllarda aylık bağlanmış olanlar da yararlanacaktır.

[illegible]ilerden verilen bilgiler Sosyal Sigortalar Kurumunun sağlık kuruluşları ilk uygulama yılında yurdun yaklaşık olarak üçte birinde hastalık sigortası ile ilgili kapsam genişletmelerine elverişlidir. Bütün yurtta tam uygulamaya geçişi sağlayabilmek için, sağlık kuruluşları yapımının süratlendirilmesi gerektir.

SAHİBİ : Kemal TÜRKLER (Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Başkanı)
Yazı İşleri Md. : Kemal Sülker (» « » Basın Müşaviri)
İdare Merkezi Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. Alibaba Türbe Sok. No. 18 Kat 3 İSTANBUL Tel : 27 21 39

2 Mart 1965

İşverenlere Amerikalı Uzmanın Nasihatı

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Toplu İş Sözleşmesi konusunda Türk Sevkü İdare Derneğinde bir seminer düzenlemiştir. Seminerin açış konuşmasını Konfederasyon Başkanı Şahap Kocatopcu yapmıştır. Kocatopçu'nun belirttiği şunlardır:

Toplu Sözleşme uygulanmasında bir çok aksaklıklar olmuştur. Zaten kanunun da bir çok aksaklıkları vardır.

Uluslararası Kalkınma Kurumu (AİD) nin Amerikalı direktörcü J.P. Grant ise şu görüşünü çekinmeden açıklamıştır :

"İş gücünüzü haftada 30 saat esasına veya işçi ücretlerini Batı Avrupa ve Birleşik Amerika ile mukayese edecek esaslara bağlamak hususundaki beşerî içgüdüleriniz ne kadar kuvvetli olursa olsun, böyle yapmak sadece Türk Endüstrisinin yavaşlamasını, ya da durmasını ve sonunda Türkiyenin kayıplara duçar olmasını neticelendirir. Türk işçisinin eğitim durumu henüz böyle bir tazminatın ekonomik gelişme ile âhenk içinde bulunmasını sağlayacak bir prodüktivite seviyesine ulaşmamıştır.

İş ve İşçi münasebetlerini yürütürken iş teşebbüsününüzün, yatırımlarınız üzerinden müessir bir gelir nisbeti temin etmesini mümkün kılacak şekilde, işletmenizin haklarını ş i d d e t l e k o r u m a n ı z l â z ı m d ı r .

3 Mart 1965

Millî Gelirin Dağılışı ve İşçi Ücretleri

Denetleme uzmanı ve Başbakanlık Yüksek Murakabe Heyetinde üye Hilmi Özgen, Milliyet'te çıkan ve başlığını yukarıya aldığımız makalesinde şunları belirtmiştir:

"1962 yılında işçi sigortalarına tabi 38.000 işyerinde 680.000 işçi çalışmış, ve bunlara bir yıl içinde 3 milyar 236 milyon lira ödenmiştir. Halbuki aynı devre içinde yıllık kazançları 100.000 liranın üzerinde olan 3.605 özel firma ile 905 şirketin Maliyeye verdikleri net gelirler toplamı 3 milyar lira.

Demek oluyorki, yurdumuzda 680.000 işçinin bir yıllık kazancını 3.605 firma sahibiyle 905 Şirketin mutlu ortakları aralarında bölüşmektedir.

Öte yandan son 10 yıl içinde millî gelir yüzde 200 oranında arttığı halde toptan eşya fiatları yüzde 130 yükselmiş, işçi yevmiyeleri ise yüzde 143 oranında artmıştır.

Eşya fiatlarının yükselmesinden doğan hayat pahalılığını bu artıştan çıkartacak olursak son on yıl içinde işçi ücretlerindeki gerçek yükseliş yüzde 13 oranından ibarettir.

Halbuki aynı istatistiklere göre bir milyon liradan fazla net gelir sağlayan yüksek kazançlı firmaların şirketlerin sayıları ve kazançları gözden geçirilince görülmektedir ki 1955-1964 yılları arasında işçi yevmiyeleri yüzde 143 oranında arttığı halde bir milyon liranın üzerinde kazanç sağlayan sayın iş adamlarının net gelirleri yüzde 300 oranında yükselmiş ve yüksek kazançlı şirketlerin kârları ise yüzde 390 nisbetinde artmıştır.

Bugünkü ağır hayat koşulları içinde ortalama 17 liralık yevmiyesiyle üç beş nüfuslu ailesini geçindirmeğe çalışan işçilerin durumunu düşünerek yıllık net gelirleri bir milyon liranın üzerinde olan 110 firma sahibi ile 220 şirketin mutlu ortakları hallerine şükretmeleri ve bizler gibi düşünenlere hiç olmazsa çamur atmamaları gerekmez mi?"

4 Mart 1965

İzmir Bölge Çalışma Müdürlüğü, Kültür Parkta çalışan 100 e yakın işçinin işine son veren Belediyenin Lokavt yaptığını kabul etmiştir. Böylece Belediye 274 ve 275 sayılı kanunlara aykırı işlem yapmıştır. Genel-İş Sendikası İzmir Şubesi, Belediyenin bütün işyerlerinde grev yapılmasını Genel Merkeze teklif etmiştir.

Kocatopçu Protesto edildi

Türk-İş Konfederasyonu bir bildiri yayınlamış ve işveren konfederasyonu başkanı Kocatopçu'nun devlet işletmelerinin işveren sendikalarına üye olmaları gerektiği yolundaki çabasını ve isteğini cevaplandırmıştır. Bildiride şöyle denilmektedir:

"Bu cüretkâr iddia, Anayasamızın sosyal devlet anlayışına tamamen aykırıdır. Kaldı ki bu teklifi "devletin yüksek ücret ödemesi bizi güç durumda bırakıyor.

Devlet de ücretleri düşük seviyede tutmalıdır" görüşünü savunan işverenlerin temsilcisi yapmaktadır.

Özel sektör, ücretlerini, devlet teşebbüsü ücretleri seviyesine çıkartmaya çalışacak yerde bunun aksini isteyen özel teşebbüsün, bu teklifle türk işçisine nasıl tertipler hazırladığı ortadadır.

Kocatopçu aynı konuşmada, Toplu İş Sözleşmesi mevzuatının da değiştirilmesini istemektedir. Maksat, Toplu İş Sözleşmesi düzeninden Türk işçisinin yararlanmasını güçleştirecek yeni engeller getirmektir.

Kocatopçu, yeni Anayasanın getirdiği sosyal düzenin gerisine gidemeyeceğini ancak ileriye gidilebileceğini anlamalıdır. Türk işçisi, bunu anlayamayanlara hak ettikleri dersi vermekte tereddüd etmeyecektir."

5 Mart 1965

Kırıkkale'de MKE Kurumu imlalât fabrikasında bir iş kazası olmuştur. 76 mm lik bir sisi bombasının patlaması sonunda iki işçinin kol ve ayakları kopmuştur. Osman Zengin ve Mustafa Çavdar feci kazadan sonra hastahaneye kaldırılmıştır. Ağır yaralanan işçiler de şunlardır:

İsmail Gürbüzel, Mahmut Mercan.

6 Mart 1965

Maden- Ocaklarının devletleştirilmesi gerek

Maden İşçileri Sendikaları Federasyonu Başkanı Kemal Özer dün bir basın toplantısı yapmıştır. Özer, maden işletmelerinin devletleştirilmesini istemiştir. Özer, yabancıların elindeki maden işletme ruhsatlarına tarafdar olmadıklarını da belirtmiş, Türkiyede özel sektörün işçi ücretlerini ödemediğini, madeni gereği gibi işletmeyerek millî serveti zarara soktuğunu ileri sürmüştür. Kemal Özer üç yılda Özel sektörde ve devlet sektöründe 41.992 iş kazası olduğunu, 2537 işçinin de çalışamaz hale geldiğini, 679 işçinin öldüğünü açıklamıştır.

Ücret ödemeyen işverenlerden örnek veren Kemal Özer, Tavşanlı'da bir işletmenin işçilere 179.000 lira, Simav'daki öteki bir işverenin 470.000 lira borçlu olduğunu söylemiş, Hekimhan'daki bir firmanın da iki yıldan beri işçilerine ücret ödemediğini belirtmiştir.

Teknik açıklamada yapan Kemal Özer demiştir ki:

"Özel sektörün elindeki yer altı madenlerinin üst tabakalarındaki kısımları işletiliyor. Masrafın arttığı alt tabakalardaki madenler çıkarılmıyor. Bu suretle ocak çökmeleriyle kapanan madenler bir daha işletilemez hale geliyor. Milli servet heder oluyor. 5-10 kişinin zengin olması pahasına bu servetlerin heder edilmelerine göz yumuluyor.

Biz yerli özel sektörden bu kadar yakınırken yabancı sermayenin madenlerimizi işletmesine asla taraftar değiliz. Bunun örneklerini Zonguldak'taki ecnebî firmaların işyerlerinde çok acı bir şekilde gördük."

Adana'da grev başladı

Adana'da Türk nebatî yağ fabrikasında çalışan TOMİS işçileri greve başlamışlardır. Grevci işçilerin dövizlerinden bazılarında şöyle yazılmıştır:

Sermayenin düşmanı değiliz. Siz de emeğe düşman olmayın

İşçiden emek, patrondan ekmek.

95 işçinin greve gitmesine sebeb, Toplu İş Sözleşmesinin yapılamamasıdır.

Polis refakatinde işyerine giren grev komitesi üyeleri, işçilere grevin başladığını duyurmuşlardır. İşleri saat 23 te sona erecek olan postadaki işçiler derhal işlerini terkederek fabrika dışına çıkmışlardır. 120 işçinin çalıştığı fabrikada grev oylamasında greve 95 işçi "evet" cevabını vermişti.

Erdemir'de Toplu Sözleşme imzalandı

Türkiye Maden-İş Sendikası, Ereğli Demir Çelik (Erdemir) fabrikalarında çalışan işçiler adına işverenle Toplu Sözleşme imzalamıştır. 2300 işçinin yararlandığı Toplu Sözleşme müzakereleri iki aydan beri devam etmekteydi. Toplu Sözleşme ile ilgili olarak basına şu bilgiler verilmiştir:

Asgari ücretler saatte 168 kuruştan birinci yıl 210 kuruşa, ikinci yıl 225 kuruşa çıkarılmıştır. En yüksek ücretli işçinin saat ücreti de 6 liradan 7 liraya

çıkarılmıştır. İmzalan Toplu Sözleşmenin işçilere duyurulması ve işçilerin de katılmasıyla yapılacak töreni bu ay içinde gerçekleşecek 1 Ocak 1965 tarihinden imza tarihine kadar geçen sürenin zamları işçilere toplu halde ödenecektir.

9 Mart 1965

Almanya'ya giden Türkler Teba Değiştirebilecekler

Almanya'daki yabancıların Alman tebası durumuna geçebilmelerini sağlayacak bir kanun tasarısı üzerinde durulmaktadır. Frankfurt'tan verilen bilgiye göre Almanya'da 5 yıl çalışmış ve hiç bir suç işlememiş olan yabancılar (bu arada Türk İşçileri) Alman tebası olabileceklerdir. Bu işçiler, Almanların sahip oldukları bütün hakları kullanabileceklerdir. Hatta politika ile uğraşabileceklerdir.

Malatya'da Toprak reformu yürüyüşü

Toprak reformu isteyen Malatyalı topraksız köylüler dün sabah yürüyüş yapmışlardır. Bin kadar köylünün katıldığı topraksızları toprak sahibi yapacak reform isteyenlerin ellerindeki dövizlerde şunlar yazılıydı:

Toprak reformu Atatürkün vasiyetidir.

Toprak reformu sosyal adaleti gerçekleştirecektir.

Biz de toprak sahibi olmak istiyoruz.

İstanbul'da yeni bir grev

Yedikule'de Avram Seferoğlu'na ait Sıhhî İdrofil pamuk ve vatka fabrikasında çalışan 85 işçi, Toplu Sözleşme yapılamadığı için TEKSİF'in kararıyla greve başlamıştır.

Adalet Bakanının Demeci: devletleştirme gerek

Adalet Bakanı İrfan Baran'ın demeci geniş ilgi uyandırmıştır. Bakan özetle demiştir ki:

"Ağır sanayiin başka devletlerin kontrolünde bulunması, bir çok yönden mahzurludur. Bu mahzurlar memleket aleyhinedir. Ağır sanayi başka devletin kontrolünde olursa kritik zamanlarda tehlikeli sonuçlar doğurabilir. Millî menfaatler de buna imkân vermemelidir. Hayati mesele olan petrol ile demir-çelik sanayii devleştirilmelidir. Kıbrıs buhranı sırasında Amerikan petrol şirketleri Türk uçaklarına petrol vermek istemediler. Bu da gösteriyor ki devletleştirme fikri zorunlu ve lüzumludur."

10 Mart 1965

Türkiye Maden-İş Sendikasının geçen bir yıl içinde yaptığı Toplu Sözleşmelerle ilgili olarak Cumhuriyet gazetesinde şu yazı çıkmıştır:

Maden-İş'in Toplu Sözleşmeleri

1964 yılı içinde Maden-İş üyelerinin çoğunlukta olduğu 106 işyerinde sözleşme yapılmıştır. Böylece 17.369 işçiye yeni bir takım haklar sağlamak ve menfaatler elde etmek mümkün olmuştur. Bu sözleşmelerden yararlanan şehir ve bölgeler ile işyeri sayısı şöyle özetlenebilir:

Adana'da 3. Adapazarı'nda 2, Ankara'da 6, Antalya'da 2, Eskişehir'de 6. İzmir de 22, Karabük'te 2, Pendik (İstanbul) te 7. Silahtarağa (İstanbul) da 16, Şişli (İstanbul) da 19, Topkapı(İstanbul) da 21.

Elde Edilen

İmzalanan 106 Toplu İş Sözleşmesiyle elde edilen menfaatler kısaca şunlardır:

76 işyerinde işçilere öğle yemeği verilmezken en az 175 kuruş olmak üzere günde 250 kuruşa kadar varan öğle yemeği verilmesi başlamıştır.

Asgari ücret resmen 110-125 kuruştan, toplu sözleşmelerle bu miktar 165-210 kuruşa çıkarılmıştır. Bu şekilde asgari ücreti yükseltmekle saatte en az 55 kuruş zam alan işçi sayısı 5213 ü bulmuştur. Ücretlerine saatte 20 -90 kuruş arasında zam alınan işçi sayısı ise, 17369 dur. Böylece 17369 Türkiye Maden-İş üyesinin ücretleri:

a) Asgari ücretin yükseltilmesiyle,

b) Saat ücretlerine zam yapılmak suretiyle,

Saatte 20 - 90 kuruş arasında yükselmiştir. Elde edilen sosyal yardımlarla

da bu miktar yüzde 22 den yüzde 36 ya yükselmiştir.

Sosyal Yardımlar

Sağlanan sosyal yardımları kısaca sıralıyalım :

Evlenen işçilere işveren 250 lira ilâ 500 lira arasında yardım yapacaktır. Çocuğu olan Maden-İş üyelerine Sosyal Sigortalar Kurumunun sağlıyacağı menfaatler dışında 150-250 lira arasında doğum yardımı yapacaktır. İşçinin bakmak zorunda olduğu aile efradından birinin ölümü dolayısiyle işveren, Maden-İş üyelerine 100 - 250 liralık bir cenaze masrafına katılma payı ödeyecektir. Bir üyenin ölümü halinde, en yakınına hemen bin lira ödenecek, ayrıca işçinin işyerinde biriken kıdem tazminatı varislerine verilecektir.

11 Mart 1965

Konya Köylüleri de toprak istiyor

Konyanın Kızılöz köyünün topraksız halkı toprak reformunun gerçekleşmesi için Millet Meclisi ve Cumhuriyet senatosuna iki buçuk metre uzunluğunda bir dilekçe göndermişlerdir. Dilekçede topraklarının bulunmadığını, bir an önce toprak sahibi olmalarının başarılmasını istemişlerdir.

İş Hayatı ile ilgili Kanunlar çıkarılmalıdır

Türkiye tekstil, örme ve giyim sanayii işçileri Sendikası TEKSİF bir bildiri yayınlamıştır. 82.000 işçinin temsilcileri olan Genel Yönetim Kurulu Şubat ayı içinde yaptıkları toplantıda tesbit edilen görüşleri belirten bildiride çeşitli istekler dile getirilmiştir. Teksif, Meclis komisyonlarındaki çalışma hayatı ile ilgili tasarıların bir an önce kanunlaşmasını istemekte, sağlık sosyalizasyonunun öteki illerde de uygulanmasını zorunlu görmekte, toprak reformunun gerçekleştirilmesinin önemini belirtmektedir. Teksif "petrollerimiz ve madenlerimiz devletleştirilmelidir" demektedir. Bu konuda bildiri şöyle demektedir:

"Milli kaynaklarımızın yerli ve yabancı servet sömürücülerine peşkeş çekilmesine asla fırsat verilmemeli, bu toprakların nimetleri bu toprakların evlâtları yararına değerlendirilmelidir.

Memleketimizde özel sektör işverenleri devleti de kendi işveren sendikalarının bünyesine çekip, işçilere karşı müşterek mukavemet barajı kurmak arzusu içindedirler. Hükûmetin böyle bir ta'biyeye (stratejiye, oyuna) imkân vereceğine ve işverenlerin bu oyununa geleceğine inanmıyoruz. Ama her ne pahasına olursa olsun çalışanları çalıştıranlara ezdirmeme amacını güden iş hukuku mevzuatını doğuş gayesinden çevirmeğe kimsenin gücü yetmeyecektir. Zira hakkını demokratik mücadele silahlarını kullanarak savunmasını bilen asil Türk işçisi ve sosyal adaleti gerçek anlamı ile savunacak Türk aydını dipdiri ayakta durmaktadır. Bencil çıkarlar toplum zararına gelişemeyecek ve yenik düşeceklerdir."

12 Mart 1965

Adana da toplanan tarım işverenleri sendikasının ilk kongresi yapılmıştır. Kongrede toprak reformunu savunanlara çatılmış ve Tarım işverenleri sendikasının kuruluş gerekçesi açıklanarak şöyle denilmiştir:

"Grevler ve Toplu İş Sözleşmelerinin vuku bulduğu bu yeni çalışma düzeninde işçi istekleri karşısında kuvvetli bir teşkilâta sahib olmak zorunluğundayız. Grev ve Toplu Sözleşme kanunları önemli bir merhale olmuştur."

Bu arada şu görüşler belirtilmiştir:

Sosyalizm maskesi altında yayılmak istenen sol fikirlere karşı toplu hareket etmenin zamanı gelmiştir... Sol temayüllü yazarların köylü ile toprağı bilmedikleri halde toprak reformu hakkında gelişi güzel neşriyat yaptıkları bir gerçektir.. Çitfçiler sosyalist fikirlerle mücadele etmek için keselerinin ağzını açmalıdır.

14 Mart 1965

Yeni Hükümetin Ekonomik -Endüstriyel politikası

İlgili Bakanlarla özel sektör temsilcileri arasında düzenlenen 10. Olağan toplantıda bazı prensip kararlarına varılmıştır. Bunların bazıları şunlardır:

Dış ticaretin devletleştirilmesi konusundaki görüş teatisi bu konudaki yanlış anlayışları ortadan kaldırmıştır. Hükümet programı, şartların müsaadesini göz önünde bulundurarak ticaretin S e r b e s t olacağını kabul etmiştir.

Ziraat aletleri ithal yetkisinin Zirai Donatım Kurumuna verilmesi konusundaki kanun teklifi, ticaretin devletleştirilmesi konusundaki görüşmelerin de sonuçlarına bağlanarak müzakere edilmiş, tarım, ticaret ve sanayi bakanları kanun teklifini, hükümet proğramında benimsenen karma ekonomi düzeni prensibine aykırı bulduklarını belirtmişlerdir.

İktisadi devlet teşekkülleri ile özel sektörün aynı sendikal teşkilât içinde birleşmesi konusunda, özel sektörce ileri sürülen tekliflerin, gelecek toplantıya kadar ilgili bakanlık ve teşekküller arasında bir teknik inceleme mevzuu olarak ele alınması uygun görülmüştür.

Gelecek toplantı 9 Temmuz 1965 günü yapılacaktır.

Bir Krom Madeninde işçiler Grev yaptı

Bursa'nın Orhaneli ilçesi sınırları içinde bulunan Madencilik Ticaret Şirketine ait krom madeninde çalışan işçiler, ücretleri verilmediği için grev yapmışlardır. Mustafa Çelik'in önderliği altında yapılan grev üzerine krom yüklemek istiyenlere karşı gelinmiştir. Mustafa Çelik ve on işçi tevkif edilmiştir.

15 Mart 1965

Çanakkale'de Akfa ve Kepez Konserve fabrikaları işverenleri aleyhine işçiler 200 ü hukuk, 8 i ceza davası olmak üzere 208 dava açmışlardır. Davalara sebep, işverenin işçilere ödemediği tazminatla ilgilidir. Ceza davaları da işçilere hakaret etmesi sebebiyle açılmıştır.

Akfa konserve fabrikası işvereni ceza davalarından birinde 20 gün hapse mahkûm olmuştur. Bu işyerlerinde ilân edilen grev 145 gündenberi devam etmektedir.

Nazilli'de işçilerin Protestosu

Sümerbank'ın Nazilli Basma fabrikasında gece işçilerle işveren arasında bazı olaylar görülmüştür. Teksif Sendikası Başkanı Tevfik Erdem, 100 işçiden ikisine zam yapmak isteyen işverenin bu tutumu yüzünden vuku bulan olayları yatıştırmıştır. İşçiler sendikaya karşı da ileri geri sözler söylemiş ve hakları kabul edilmezse grev yapacaklarını bildirmişlerdir.

17 Mart 1965

Memurların Sendika Kurmasını sağlayan Kanun çıktı

Devlet Personeli Sendikaları Kanunu dün gece Cumhuriyet senatosunda kabul edilmiştir. Kanun Resmi gazetede yayınlayınca işçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görenler sendika kurabilecekler ve sendikaları vasıtasiyle hak ve menfatlarını koruyabileceklerdir.

Tasarıyı inceleyenlerden Abdi İpekçi (18 Mart günkü) Milliyet Gazetesinde şunları yazmıştır:

"Aslında bu suretle kurulacak teşekküllerin gerçek sendikacılıkla hiç bir ilgisi bulunmayacaktır. Zira kendilerine haklarını savunmak için tanılan imkân sadece "görüşlerini bildirmek"ten ibarettir. Grev yapmak şöyle dursun, çalıştıkları müesseselerde işçilerin giriştikleri grevlere katılmak, hatta bunları desteklemek imkânından dahi yoksun tutulmuşlardır.

......

Anayasamız bir ayırım yapmış işçi niteliğini tanımayan kamu hizmeti görevlilerinin bu alandaki haklarının özel bir kanunla düzenlenmesini öngörmüştür. Ancak bu ayırımı memurlara tanınması gereken bir hakkın özü tamamen ortadan kaldıracak şekilde yorumlamak ve gerçekleştirmek ne Anayasanın bu maddesine, ne de "temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunulamaz" diyen hükmüne uygundur."

18 Mart 1965

Kozlu'da Grizu İnfilâkı Oldu

Uzun Mehmet Kuyusunun 300. katında Kozlu'da bir grizu infilâkı olmuş, dört işçi yaralanmıştır. Patlamanın son olaylar sırasında ocakların iyi temizlenmemiş olması yüzünden ileri geldiği tahmin edilmiştir.

19 Mart 1965

Adalet Mensucat fabrikasında Grev

Adalet Mensucat fabrikasında çalışan 400 işçi dün oturma grev yapmıştır. Bura

sebeb, işverenin işçilerin alacaklarını ödememesi ve fabrikayı satılığa çıkarmasıdır.

Olay, bir süre önce işverenin 400 işçisine yol verme ihbarı yapması ve sonra da makineleri satılığa çıkarmasıdır. Teksif, işçilerin bir milyona yakın alacağını temin için işçileri desteklemektedir. İşveren, satılacak makinelerden elde edilecek paranın işçi borçlarına yatırılmasını istemişlerdir. İşveren buna razı olmamıştır. Bunun üzerine fabrika kapısında işçiler sopayla nöbet tutmaya ve makinelerin satışını önlemeğe başlamışlardır. Yılda 7 - 8 milyon lira kâr eden işverenin bu olaylara yol açması işçi çevresinde endişe ile karşılanmıştır.

20 Mart 1965

Yeni Bir Grizu faciası: 71 işçi öldü

Amasya'nın Suluca ilçesinde Yeni Çeltek Linyit Kömür işletmesinde bir ocakta grizu patlaması olmuş ve 71 işçi toprak altında can vermiştir. Ocaktan ancak 28 işçinin cesedi çıkarılabilmiştir. Türk-İş Genel Sekreteri olay yerine gitmiş ve inceleme yapmıştır. Tunç, gördüklerine ve duyduklarına inanılamayacak kadar acı gerçeklerle karşılaştığını bildirmiş ve sebebin ihmal olduğunu belirtmiştir. Halil Tunç demiştir ki:

"Özel teşebbüsler tarafından işletilen madenlerde insan hayatı hiçe sayılarak en ufak güvenlik tedbirleri dahi alınmamaktadır."

22 Mart 1965

Yedi Milyon İnsan İşsiz

Haber Gazetesi, Devlet Plânlama teşkilâtının Raporuna dayanarak şunu açıkla[dı]: Yedi Milyon işsiz var.

Gazetenin belirttikleri şunlardır:

Plânlama teşkilâtının raporlarına göre tarım, endüstri ve diğer sektörlerde açık ve kapalı olarak tam yedi milyon işsiz mevcud bulunmaktadır. Bu miktar, yine Plânlama tarafından Türkiyede çalışabilecek yaşta olanlar arasındaki iş boşluğunu göstermektedir. Böylece 200 milyonluk Amerikada 5.5 milyon işsiz, genel nüfusun yüzde 2.7 sine tekabül ederken, 30 milyonluk Türkiyede işsiz nisbeti yüzde 23.7 yi bulmaktadır.

Maden Ocağında Ölüm Rekoru Türkiyede

Tercüman Gazetesi şu acı gerçeği açıkladı:

Maden Ocağında ölüm rekoru Türkiyede.

Amasya'da Yeni Çeltek Linyit Ocağındaki grizu infilâkı üzerine inceleme yap[an] Erdoğan Gürgen'in yazısında şu bölüm dikkati çekmiştir:

"Türkiyede maden ocaklarında, iş kazası sırasında ölenlerin oranı, işçi sayısına göre binde 3.5 tur. Madene inen 1000 işçiden üçü veya dördü kaza sonunda öl[ü]yor. Bu bir rekordur. Bu rekorda bizi takib eden ülke Birleşik Amerikadır. Ama bu arada bile ölen işçi ile Türkiyede ölen işçi sayısı arasındaki fark erişilemeyecek kadar büyüktür.

Türkiyede maden kazasında ölüm oranı, bizden sonra gelen ülkelere kıyasla 5 - 10 misli fazladır. Buna karşılık alınan ücret, kazanılan para da bir rekor sayılabilir. Fransada Madende çalışan bir işçi günde bizim paramızla 74 lira kazanır. (Yedi misli) bu rakam Hollanda'da, Belçika'da da bu seviyededir. En düşük parayı Almanya'daki maden işçileri almaktadır. Onların aldığı günlük ise 65 liradır. (Altı buçuk misli) Türkiyede bir yıldan beri maden işçilerine verilen para ise 11 lira, bu bir iki yıl öncesinde ise altı buçuk liradır. Bu da bir rekordur. Erişilmesi mümkün olmayan diğer bir rekor."

23 Mart 1965

Makine Kimya Otomobil de Yapacak

MKEK Genel Müdürü İmre şu demeci vermiştir:

Takım tezgâhlar imalâtına fiilen girmiş bulunuyoruz. Bu sene piyasaya torna tezgahlarından dört tip arzedeceğiz. Gayretlerimiz bu tezgahların prototiplerini İzmir Fuarında teşhir etmek olacaktır. Yine bu yıl elektrik sayaçları imalâtına gireceğiz. Alman Handomağ traktörlerinin kısmı imalât ve montajına başlanmıştır.

Bu yıl 150 traktör imal olunacak, bu miktar gelecek yıllarda daha çok arttırılacaktır. Elektrik sayaçları ile yeni tip traktörlerin de İzmir Fuarında teşhirine çalışacağız.

Geçen yıl başlanmış olan otomobil imalâtına bu yıl büyük hız vermek kararındayız. Ordunun ve belediyelerin ihtiyaçlarını karşılamak için çalışılmaktadır. Bu yıl 150 otobüs imal edilecek, gelecek yıllarda bu miktar arttırılacaktır."

Demir Çelik Tesislerinin Tümü Çalışmaya Başladı

Ereğli Demir-Çelik fabrikalarının çelikhanesi ve dolayısıyle fabrikaların tümü dün törenle işletmeye açılmıştır. İşletme Müdürü Adil Tüzün fabrikaların, önceden tesbit edilen süre içinde yâni 42 ay içerisinde tamamlandığını, on binden fazla işçi çalıştığını belirten bir konuşma yapmıştır. Bu arada iş kazalarında 11 işçinin vazifesi başında öldüğünü de açıklamıştır.

2300 işçinin çalıştığı fabrikanın çelikhanesinde 80 ton kapasitelik iki adet oksijen konverterinde dakikada 1.5 ton çelik sağlanacaktır. Çelikhane 15 bin 600 metrakarelik yer kaplamaktadır. Hesaplanan yıllık çelik miktarı 470 bin tondur. Çalışan personel sayısı 140 olacaktır. Buna göre adam başına yılda istihsal edilen çelik 3 bin ton, günde istihsal edilen çelik ise 10 tondur. Fabrika yılda 740 milyon liralık mamûl imal edecektir.

Sanayi Bakanı da Erdemir tesisleriyle yılda 500 milyon liralık döviz tasarrufu yapılacağını bildirmiştir.

25 Mart 1965

Yedi Sendika Türk-İş'e karşı birleşmiş

Ankara'da toplanan yedi sendikanın temsilcileri, Türk-İş Konfederasyonuna karşı bir Dayanışma Konseyi kurulmasına karar vermişlerdir. Konsey başkanlığına Petrol işçileri sendikaları federasyonu başkanı Mehmet Kılıç getirilmiştir. Kılıç, şu iddiada bulunmuştur:

Türkiyede 728 sendika vardır. Bunlardan 270 ini Türk-İş temsil etmektedir.

Kılıç, yeni bir konfederasyon kurma yolunda olduğunu da iddia etmiştir.

Haberin çıktığı günün ertesi günü (26 Mart 1965) Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy şu demeci vermiştir:

"İki çıplak bir hamama yakışır. Bu yedi çıplaklar da bir iki hamama girivermişlerdir." "Yeni teşekkülün temsil ettiği işçi sayısı ancak 5 bindir. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunun ise temsil ettiği üye sayısı 600.000 e yaklaşmıştır."

27 Mart 1965

44 Bin Memurun Maaşı ayda 400 Liradan az

Devlet İstatistik Enstitüsü Genel Müdürünün yaptığı bir açıklama dikkati çekmiştir. Buna göre, genel ve katma bütçeli kurumlarda çalışan personelin 218 bin 12 si erkek, 50 bin 901 i de kadındır. Bütün memurların 32.266 sı okur yazardır. 70 bin 459 u ilkokul mezunudur. 28.119 u orta okul, 12.248 i de lise mezunudur. 82.930 u meslek okullarından yetişmiştir. Fakülte veya yüksek okul mezunlarının sayısı 39 bin 18 dir.

Devlet dairelerinde çalışan 44 bin 195 kişi 400 liranın altında maaş almaktadır. 400 - 600 lira arasında maaş alanların sayısı 93.895 dir. 3000 liradan fazla aylık alanların miktarı 1015 dir.

Deri-İş Grev Kararı aldı

Deri-İş Sendikası, Toplu Sözleşmede işçi isteklerini karşılamayan deri işverenlerine ait Kazlıçeşme'deki işyerlerinde grev yapılmasına karar vermiştir. Greve nisan ayında başlanacaktır.

28 Mart 1965

Memurlar haftada beşgün çalışacak

Genel ve katma bütçeli dairelerde çalışan memurların haftada beş gün çalışmalarını inceleyen bir rapor beş gün çalışılmasının yararlarını tesbit etmiş ve Başbakanlığa sunmuştur. Batıda hafta tatilinin cumartesi ve pazar günleri yapılmakta olmasının gerekçelerini de inceleyen rapor Türkiyede bu düzenin bir çok yarar sağlayacağını ileri sürmektedir.

31 Mart 1965

İşçi İkramiyelerinin günleri belli oldu

Devlet sektöründe çalışanların ikramiyeleri hakkında yeni bir karar alınmıştır. Buna göre ikramiyeler dört eşit taksitle ödenecektir. İlk ikramiye 9 Nisan günü verilecektir. İkramiyeler ücretlerin dörtte biri kadar olacaktır.

Zonguldak'ta yeni Grev Teşebbüsü

Karadon bölgesinde çalışan Zonguldak maden işçileri günde sekiz saatten fazla çalışmamak kararı ile hareket etmişlerdir. Bunların bu davranışı işletmece grev olarak yorumlanmıştır.

))))))

1 Nisan 1965

Devletleştirilmesi

Gerekli Müesseseler

Adalet Bakanı İrfan Baran basın mensuplarına yaptığı açıklamada bazı müesseselerin devletleştirilmesi gerektiğini bildirmiştir. Baran'a göre petrol, demir ve çelik gibi ağır endüstrinin devletleştirilmesi gereklidir.

Özel Sektör fabrikalarında

Katma Değer Düşüklüğü.....

Milliyet'te bu başlıklı yazısında Hilmi Özgen şunları belirtmektedir :

"Sınaî üretimde rantabilite ve prodüktivite hesaplarının temelini teşkil eden "katma değer" oranının özel sektör imalât sanayiinde inanılmayacak derecede düşük olduğunu hayretle görmekteyiz. Devlet fabrikaları israflı çalışıyor, verimsiz ve beceriksiz adamlar kayırılıyor, üretim temposu düşük gidiyor diye her fırsatta dert yandığımız halde devlet sektöründe katma değer oranının yüzde 49, özel sektörde ise yüzde 32 olduğunu istatistik rakamları ortaya sermektedir.

1962 yılında 10 işçiden fazla adam çalıştıran 3.795 özel sektör işyeri ile 320 kamu endüstri işletmesinin üretim toplamı 17 milyar lira olup bu 17 milyar liralık sınaî mamulleri elde etmek için tüketilen enerji ve ham maddeler toplamı ise 10 milyar 399 milyon liradır.

İki rakkam arasındaki 6 milyar 800 milyon liralık fark ise "katma değer" dediğimiz kıymet fazlası olup bir yıllık imalât sonunda memleket ekonomisine ilâve edilen ve milli gelir hesabının esası olan bu faktör hızlı kalkınma temposunun da temelini teşkil etmektedir.

Bu suretle hesap ettiğimiz katma değer toplamını imalât toplamına nisbet edersek ortalama yüzde kırk oranını buluruz, bu demektirki yurdumuzda üretilen 100 değerin 60 ı ham madde ve enerji olarak tüketilmekte ve 40 ı artık değer olarak elde edilmektedir."

Yabancı Petrol şirketleri

Yüzde 33 daha yüksek fiat

Türkiye Petrolleri Anonim ortaklığının yıllık genel kurulunda şu gerçekler açıklanmıştır:

Yabancı şirketlerin Türkiyeye bir çok dış memleketlerden yüzde 35 daha yüksek fiatla petrol satmaları içimizde kaynayan bir yaradır. Bu şirketler İngiltere, Fransa ve Almanya'ya Türkiyedekinden yüzde 35 daha ucuza petrol satmaktadırlar. Ama Türkiyede fiatları bu ölçüde olsun indirmemektedirler.

54 Deri Fabrikasında

Grev kararı alındı

Türkiye Deri İş Sendikası, Kazlıçeşmede Kurulu ve 1200 işçi çalıştıran 54 deri fabrikasında grev kararı almıştır. Sendika, işçilerin çok ağır şartlar altında çalıştıklarını bildirmekte ve işçilere ödenen ücretlerin düşüklüğünü belirtmektedir.

2 Nisan 1965

Konut Problemi : Lüks İnşaat hızlandı!

Milliyette Dr. Haluk Cillov, Konutlar başlıklı yazısında şunları belirtmiştir:

"Beş yıllık Kalkınma Plânında yatırımların daha verimli sahalara kaydırılması için konut yatırımlarının genel yatırımlar içindeki payı yalnız yüzde 20 oranında tutulmuştur. Ayrıca bu orandaki yatırımların sayı itibariyle fazla ve dolayısiyle halk tipi küçük ikametgâhlara doğru yönelmesi tavsiye edilmiştir. Halbuki plânın 1963 ve 1964 tatbikatı maalesef bu hedeflerin gerçekleşmediğini ortaya koymuştur.

Gerçi özel sektörün 1963 yılında öngörülen tahminleri yaklaşık olarak yüzde otuz oranında aştığı bilinmektedir. Fakat bu yatırımlar daha ziyade konut sahasına müteveccih bulunduğu ve yapılan konutların, birim sayısını arttıracak yerde, inşaatın kıymetini yükseltecek şekilde lüks yapılara doğru yöneldiği de bir hakikattır. ... Böylece inşaatların plân hedefleri iyi değerlendirilmeden yapıldığı söylenebilir."

Dr. Cillov, Plânda öngörülen tedbirlerin, bunların gerçekleştirilmesine yetmeyeceğini açıklamakta ve şunları ileri sürmektedir:

"Lüks inşaata girişenlere bazı mali mükellefiyetler vazedilmesi ve buna mukabil halk tipi küçük konut yapımı için uygulanan kredi işleminin daha cazip hale getirilmesi zaruridir."

Yazar, konut ihtiyaçları hakkında da şu bilgileri vermektedir:

"1965 proğramında içinde bulunduğumuz yıl içinde 97.000 köy evi ile 111.000 adet şehir konutuna ihtiyaç olduğu halde bugünkü tempo ile ancak 62.000 civarında köy evinin ve 60.000 şehir konutunun inşa edilebileceği hesaplanmıştır. Binaenaleyh bu sahaya yapılan yatırımlar ne köy ve ne de şehir ihtiyaçlarını ev birim sayısı itibariyle karşılamaya yetecektir."

Kazançlar arasındaki büyük fark

Akşam gazetesinde Çetin Altan "İşte size bir örnek daha" başlıklı yazısının sonunda şunları belirtmektedir :

"Bütün tâlancılar (yağmacılar), hırsızlar, sömürücüler, komisyoncular, vatan satıcıları, karaborsacılar ve kazıkçıların hesapların ortaya çıkmasından ödleri kopuyordu. Ellerindeki son çare bunları halka anlatmaya kalkanlara, diş gıcırdata gıcırdata "kahrolsun Komünistler, komünis tehlikesi, komünist" demekten ibaretti. Bunu en çok tekrarlayanların hesaplarına bakılınca en azından ayda iki yüz seksen bin liralık kazançlar ortaya çıkıyordu. Dikkat buyurun ayda ortalama adam başına 135 liranın düştüğü bir memlekette en azından ayda 280.000 lira kazanç ... Acaba en büyük tehlikeden de daha büyük tehlike bu oluş değil miydi? Öyleyse bu tehlikenin önlenmesi için ne yapılıyordu?

Bu sorunun cevabını veren çıkmıyordu."

Karabük Demir Mamûllerine zam yaptı

Türkiye Demir Çelik işletmeleri hadde mamullerine kiloda 10 kuruşla 20 kuruş arasında değişen zam yapmıştır. Yeni tarifeye göre 8 santimden 12 santime kadar U ve I profil mamullere kiloda 20 kuruş, öteki hadde mamullerine, kütük demire de kiloda 10 kuruş zam yapılmıştır.

Özel Sektör Bir Savunma

Komitesi Kurmaya Karar Verdi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, sol cereyanlara karşı özel sektörü savunmak üzere geniş bir kampanyaya girişmiş ve bir "Özel sektör enformasiyon Komitesi" kurulmuştur. Komite "dinamik bir çalışma"ya karar vermiştir.

3 Nisan 1965

Bir Lâstik fabrikası Lokavt yaptı

500 işçinin çalıştığı Quadrat Lâstik fabrikası üç aydır işçilerine ücret vermemiş ve sonunda "Banka kredim kesildi" bahanesiyle fabrikasını kapamıştır.

Özel Sektörün yeni istekleri:

Vergilerde değişiklik yapılsın

Türkiye Odalar Birliği, Özel Sektörün vergi kanunlarında değişiklikler yapılmasını istediğini bildirmiş ve bunları açıklayan bir muhtırayı Maliye Bakanlığına vermiştir. Buna göre özel sektör, kendi yararına şunları istemektedir:

Yatırım indirimi daha etkili ve vergiyi azaltıcı bir hale getirilsin.

Servet beyanını mahzurlu buluyoruz, herkesin serveti gizli kalmalıdır.

Gider bildirimi, asgarî mükellefiyet vasıtası haline getirilmiştir. Bu durumun bir an önce düzeltilmesi gereklidir.

Uzlaştırma müessesesi, ihtilâflı vergi alınması işlerini, özel sektör lehinde gelişecek şekilde düzeltilmelidir.

Vergi cezaları, fiillerin ağırlık derecesiyle orantılı olarak ahenkli bir hale getirilmeli ve hafifletilmelidir.

Vergilerin açıklanması, kendinden beklenen görevi yapamayacak, aksini ortaya çıkaracaktır. Bu bakımdan kaldırılmalıdır.

Teminat Müessesesi, ihtilâfın mükellef lehine sonuçlanması halinde haksız yere uğradığı zararın tazmin edilmesini zarurî görmekteyiz.

Tasarruf Bonoları konusu yeniden ele alınmalıdır.

İşportacılık bir nizama bağlanmalıdır. Gelir vergisi de yeniden ele alınmalıdır.

Zonguldak işçileri sekiz

Saatten fazla çalışmak istemiyor

Zonguldak kömür havzasında işçilerle işveren arasında çalışma süresi ile ilgili tartışmalar başlamıştır. İşçiler, sendikanın kendileriyle meşgul olmadığını ileri sürmekte ve sekiz saatlik çalışma süresinin uygulanmasını istemektedirler. Aksi takdirde yeni bir grevden söz edilmektedir.

Büyükçekme'de bir ocak çöktü

Büyükçekmece'ye bağlı Mimar Sinan Köyü yakınlarında bir linyit ocağı çökmüştür. 12 Maden işçisi 150 metre uzaktaki hava deliğine giderek kurtulabilmiş, fakat toprak altında kalan maden çavuşlarından ikisi güç durumda kalmış, birisi ölmüş, öbürü güçlükle kurtarılmıştır. Recep Ayaz'ın ölümü ile ilgili tahkikata başlanmıştır.

Karabük Demir Çelik Fabrikalarının

Kuruluş Yıldönümü Kutlandı

Karabük Demir Çelik fabrikalarının kuruluşunun 28. yıldönümü 3 Nisan günü Karabük"te kutlanmıştır. Tesislerin temeline ilk harcın konduğu saat olan 10.15 te Ulu döner Atatürk'ün büstüne bir çelenk konmuştur. Bunu program gereğince kutlama töreni izlemiştir.

Hadde mamullerine yapılan zam hakkında bir basın mensubuna bilgi veren Karabük Demir Çelik fabrikaları Genel Müdürü Ali Ulubay şunları belirtmiştir:

Zam kararını 1961 de almıştık. Ancak o tarihte elimizde 35.000 ton demir kütüğü fazlamız olması ve finansman açığımızın bulunmaması sebebiyle bugüne kadar zammı uygulama gereği duymadık. Bu gün başlıca sebeplerden biri olan devlet demiryolları yüzünden finansman açığı vardır. D.D.Y. Pancar taşıyacağını ileri sürerek ihtiyaç nisbetinde demir cevheri naklini yapmamıştır.

4 Nisan 1965

Geçim Sıkıntısından intihara kalkıştı

Kocası Almanya'ya işçi olarak giden birinin eşi, dört çocuğu ile geçinemediği için İzmir'de intihara kalkmıştır. İzmir Yeşilyurt semtinde oturan Sabiha Ergenekon kocasından da para gelmediği için Konak Meydanında intihar kasdıyla denize atılmış, fakat görenler tarafından kurtarılmıştır.

Başbakan Türk-İş'i ziyaret etti

Başbakan Suat Hayri Ürgüplü, dün Türk-İş Merkezine giderek Başkan Seyfi Demirsoy ve Genel Sekreter Halil Tunç'u ziyaret etmiştir. Şeref defterine Ürgüplü'nün yazdıkları şunlardır:

"Türk-İş'teki değerli arkadaşlarımla çok faydalı kısa bir dostluk anı yaşadım. Yurdun kalkınma ve istihsal davasına emek olarak hayatını katan işçilerimizin saadeti, huzuru, millî davalarımız içindedir. Var olsunlar. İdarecilerine gönülden başarılar dilerim."

Başbakan Ürgüplü, Türkiye Maden-İşleri Federasyonu'nun 3. Genel Kurul toplantısında da bir konuşma yapmış ve şunları belirtmiştir:

"İşçilerin davasını memleketin yalnız istihsaline, kalkınmasına emeğini katan insanlar olarak görmüyorum. Hayatlarını memleketin kalkınmasına sarfeden fedâiler olarak telâkki ediyorum."

5 Nisan 1965

En Az et yiyen ülke: Türkiye

Yeni Gazete'nin bir makalesinde en az et yiyen ülkelerden birinde yaşadığımız belirtilmiş ve Türkiyede yıllık et sarfiyatının adam başına 15 kiloyu bulmadığı açıklanmıştır. Her gün et yiyen ailelerin varlığı hesap edilecek olursa et yiyenlerin kimler ve yiyemeyenlerin de kimler olacağı anlaşılacaktır.

Maden İşçileri bir gazeteyi protesto etti

Maden İşçileri Sendikaları Federasyonu kongresinde Zafer Gazetesi protesto edilmiştir. Protestoya sebep, bu federasyonun rozetinde yer alan madenci feneri, tokmak ve çekicin klişesini basan gazetenin bu resim altına koyduğu şu ibarelerdir:

"Bu nedir? Emniyetin dikkatini çekeriz."

Milletlerarası maden işçilerinin remzi olan bu rozeti kötü maksatla ele alan gazeteye çekilen protesto telgrafında şöyle denilmiştir:

"Şu hususu açıkca belirtmek isteriz ki, memleketimizin iktisadi kalkınmasında birinci derecede rolü bulunan ve bu dava uğrunda bin bir meşakate katlanarak çalışan ve her sene yüzlerce şehit veren maden işçileri daima ve her yerde orak ve çekicin karşısında olmuştur ve olacaktır. Gazetenizin Türk maden işçisine yapmış olduğu bu çirkin ithamı şiddetle ve nefretle reddederiz."

3 Yılda 42.000 Maden İşçisi

İş kazasına uğradı

Türkiye maden işçileri sendikaları federasyonu kongresinde okunan çalışma raporunda şunlar belirtilmiştir:

6309 sayılı maden kanunu uygulanmamaktadır. Bu yüzden son üç yıl içinde 42.000 maden işçisi kazaya uğramıştır. 1721 maden işçisi meslek hastalığına tutulmuştur. 2537 işçi de iş göremez hale gelmiştir. 619 maden işçisi de ölmüştür. Devlet, kanunen mecbur olduğu kontrolleri yapmalı, yapılan bu kontroller sonucunda işverenler nizam ve kanunlara uymamakta israr ettikleri takdirde imtiyazları ellerinden alınmalıdır.

AİD nin önemli bir raporu:

Dış Borçlar artacak

Birleşik Amerikanın kalkınmaya yardım Ajansı (AİD) nin bir raporuna göre Türkiyede geçen 10 yılda borçların biriken faizleri, dış yardımların önemli bir kısmıyla karşılanmıştır. Türkiye yılda hemen hemen 50 milyon Türk lirası faiz ödemektedir. Türkiye ihracatından elde ettiği dolarların yarısını borçlarına vermekte ve dış borçlar on yılda üç katına çıkacak bir seyir izlemektedir.

6 Nisan 1965

Kalkınma Hızı : Yüzde 4,3 tür.

Devlet Plânlama Teşkilâtı İktisadi Plânlama Teşkilâtı Dairesi Başkanı, şunları açıklamıştır:

Plânın beş yıllık dönem içinde öngördüğü yüzde yedi kalkınma hızı bir yıl başarılı, ertesi yıl geri bir durum göstermiştir. Ortalama alındığında aradaki ayrılığın çok büyük olmadığı göze çarpmaktadır.

Bütçe görüşmelerinde de Devlet İstatistik Enstitüsü Başkan Yardımcısı şu gerçeği açıklamıştır:

Kalkınma hızı yüzde 4,3 olmuştur. Oysa arzulanan miktar yüzde yedidir.

Sosyalizmin Savunulmadığı rejimin

Adı bildirildi: Faşizm

Bütçe karma Komisyonunda söz alan Bağımsız Milletvekili Orhan Apaydın demiştir ki:

"Demokratik düzende kapitalizmin müdafaası varsa sosyalizmin müdafaasının da olması şarttır. Sosyalizm müdafaasına yer vermeyen rejimlere demokratik sıfatı verilmez, bunun adı faşizmdir."

Maden İşçileri de sekiz

saat çalışacaklar

İstanbul'da bulunan Çalışma Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil basın mensuplarına şunları söylemiştir:

"Maden ocaklarındaki işçilerde sekiz saatten fazla çalıştırılmayacaktır. Evvelce kendilerine verilen kazı sahasının sekiz saate indirilmesi için enerji ve tabii kaynaklar bakanlığı gerekli tedbirleri almıştır."

7 Nisan 1965

Grev Kanunu için Anayasa

Mahkemesine Başvuruldu

İstanbul 4. Asliye Ceza Mahkemesi Savcısı Mehmet Feyyad, Grev Kanununun 54. maddesinin ihlâli iddiası ile açılan bir davada bu maddenin iptali için Anayasa Mahkemesine baş vurmuştur. Böylece dava, Anayasa Mahkemesinin kararına kadar askıda kalmıştır.

Bu davanın mahiyeti şudur:

1964 yılının Kasım ayında Türkiye Maden-İş Sendikası Arçelik fabrikasında Grev yapmıştı. İşveren, işçilerin grevini kanunsuz saymış ve 30 işçiyi mahkemeye vermişti. İddianamede işçilerin kanunsuz grev yapma suçundan dolayı 1 aydan üç yıla kadar mahkümiyetleri istenmekteydi.

Savcı Mehmet Feyyad, yaptığı iddianamede işçilerin davranışlarını savunmuş ve yapılan grevin 275 sayılı kanunun 54. maddesine mugayir bulunduğunu ,fakat bu maddenin de Anayasaya aykırı düştüğünü, bu bakımdan Anayasaya aykırı maddelerle hüküm verilemeyeceğini belirtmiştir. Bunun üzerine 54. maddenin Anayasaya aykırılığının ve iptalinin sağlanması isteğiyle dosyanın Anayasa mahkemesine sevkini taleb etmiştir.

Adalet Mensucat fabrikasının

Makinelerini Sendika devraldı

Adalet Mensucat fabrikası işvereni Atıf İlmen, iflâs ettiğini ileri sürerek, 400 tekstil işçisinin hiç bir kanuni hakkını vermemiş ve hepsinin işine son vermiştir. Teksif sendikası olayla ilgilenmiş ve işçilerin kıdem tazminatı, ihbar tazminatı gibi haklarını elde edebilmek için işverenle görüşmelere geçmiştir. Sonunda fabrikanın 38 dokuma fabrikası sendikaya verilmiştir. Sendika da bu makinelere karşılık işçilerin kıdem ve ihbar tazminatlarını ödemeyi kabul etmiştir. Ancak sendika işçilere vaktinde gereken parayı verememiş, işçiler de sendikayı suçlamaya başlamıştır.

Bunun sonucu olarak Tekstil işçileri dün sendikanın merkezini basıp başkan Bahir Ersoyu, Başkanlık odasından bir süre çıkarmamışlardır.

Çalışma Bakanı Sendikacılarla

Türk-İş'te toplantı yaptı

İstanbul'da bulunan çalışma Bakanı Çağlayangil, Türk-İş Bölge Temsilciliğinde toplantı yapmış ve işçi istek ve şikayetlerini tesbit etmiştir. Bu arada sendika temsilcileri olan Sendika Başkanları şunları belirtmişlerdir:

İşverenlerin sarı sendika yaratmalarına mani olunmalıdır.

Bazı savcılar grevlerde kanuna aykırı hareket ediyorlar.

8 Nisan 1965

Halk Sağlığı Eğitim çalışmaları

İstanbul'da Halk Sağlığı Eğitim Komitesi tarafından düzenlenen Gecekondularda Sağlık Problemi konulu toplantıda önemli görüşler belirtilmiştir. İstanbul Üniversitesi Sosyal antropoloji kürsüsü profesörü Hart şu bilgiyi vermiştir:

Zeytinburnundaki vatandaşların yüzde 65 i işlerine yürüyerek giderler. Gültepe'dekilerin yüzde 10 u. Bu semtlerde işsizlik nisbeti yüzde 10 dur.

Dr. Saim Bengiserp'in açıklamaları da şunlardır:

Gecekondularda üç kişilik ailenin kira dışında 100 lira ile yaşamak zorunda olduğunu, halkın yüzde 10 unun işsiz, doğumun bu bölgelerde yüzde 3 olmasına karşılık ölümün yüzde 24 gibi büyük bir rakamı bulduğunu belirtmek isterim.

İncelemeler şu sonucu vermiştir:

6 çocuklu aileler nüfusun yüzde 24 ünü teşkil etmektedir. Yüzde 27 si çocuklarını düşürmektedir. Bu miktar Ankara gecekondularında yüzde 35 e yükselmektedir. Evlerin yüzde 70 inin tek odalı olduğu da unutulmamalıdır.

Tekstil Yönetim Kurulu

Üyelerinden 7 si işten uzaklaştırıldı

Teksif genel merkezi, İstanbul şubesinin yedi yöneticisinin işten el çektirilmesine karar vermiştir. Olay inceleme konusu olmuştur. Öte yandan İstanbul Teksif Şubesi, Adalet Mensucat işçilerine dörder yüz lira dağıtmıştır.

İşten el çektirilenler şunlardır:

Rıza Güven, Yunus Kara, Selâhattin Yayım, Hikmet Ulusan, Şükrü Van, Sabri Tığlı, Münevver Dumanel.

9 Nisan 1965

Makine Sanayii Plânı ve sonrası

Yüksek Mühendis Selâhattin Beler, Dünya'da yayınladığı makalesinde şunları belirtmektedir:

"1945 senesinde ekonomi bakanlığı sanayii tetkik heyetince Bakanlıklararası bir komisyona makina, madeni eşya ve malzeme sanayii için bir plân hazırlatılmıştı.

Dokuzu makine, alet ve cihazı sanayii ile ve dördü de bu sanayii kollarını ilgilendiren malzeme sanayii ile ilgili olan bu fabrika ve kombinalardan biri tamamen, yedisi kısmen kurulmuş olup beşi de henüz kurulmamıştır. Kurulmayan fabrika adedi takriben 24 olup yüzde 65 oranındadır.

Eğer o zaman değerli komisyon tarafından hazırlanmış olan bu plâna ait raporlarda lüzumu tesbit edilmiş olan bu sanayi kollarının hepsi 1945 senesinde ele alınmış olsaydı dış ödeme açığımız tamamen kapatılmış olacaktı. Bu sebepledirki bu sanayii kollarından Kalkınma Plânına sokulmamış olanların plâna alınması, mevcut olup da henüz gerçekleştirilmeyenlerin de ele alınmasını temenni ederiz."

Yabancı Ülkelere İşçi Akını

1964 yılında yabancı ülkelere 60.148 işçinin gönderildiği açıklanmıştır. 1963 te ise gönderilenler sadece 30.328 idi. Bu yıl ise gönderilecek işçi sayısının 45.000 e düşeceği sanılmaktadır.

Eski Fransız Başbakanının

Hukuk Fakültesindeki konferansı

Eski Fransız Başbakanlarından Méndés France, Hukuk Fakültesinde bir konferans vermiş Ortak Pazar ve Üçüncü Dünya konusunu işlemiştir. Özgürlüklerine kavuşan Asya ve Afrika devletlerinin teşkil ettiği 3. Dünyayı konu yapan ünlü politikacı şunları belirtmiştir:

Dünya nüfusunun yüzde 15 i, dünya nimetlerinin yüzde 82 sinden yararlanmaktadır. Dünya nüfusunun yüzde 85 i ise açlık ve sefalet içinde yaşamak zorunda bırakılmaktadır. Millî gelir az, askeri giderlerle birlikte öteki giderler fazladır. Bu durumda olan az gelişmiş milletler yatırımlar için gerekli tasarrufu yapamamaktadır. Kalkınmış ülkeler tarafından verilecek yardımlarla kalkınmanın da mümkün olmadığını belirtmek lâzımdır.

10 Nisan 1965

Sağ ve Sol Akımlar

Diyarbakır bağımsız milletvekili Adnan Aral, 10 Nisan tarihli Milliyette "sağ ve sol akımlar" başlıklı bir makale yayımlamıştır. Milletvekili bunda özellikle şunları açıklamaktadır:

"Genellikle yenilik getirici her akım s o l a k ı m d ı r . değişmeye karşı eskimiş düzeni, görevi bitmiş artık bir fayda sağlamaktan uzak kurumları koruyucu ve yaşatıcı davranışlar ise s a ğ a k ı m l a r d ı r . Zamanın değişmesine bağlı olarak toplum da değişikliğe uğrar. Bu sebeple sağ ve sol akımlar her devirde olagelmiştir. Toplumcu görüşler daima yenilik getirdiklerinden eskiye karşıdırlar. Bu sebeple komünizm sınırını aşmasalar bile sol akım sayılırlar.

Anayasamız ekonomik ve sosyal hayatın nasıl düzenleneceğini göstermiştir. Anayasanın kurmak istediği düzen ile değiştirmek istediği eski düzen arasında bir çelişme vardır. Anayasanın eskiye uyması beklenemeyeceğine göre alışılmış hayat tarzının Anayasaya uydurulmasındaki zaruret açıktır. Örneğin; ağalık diye bir kurum Anayasa ile teminat altına alınmamıştır. Ekonomik sosyal ve siyasî hayatı etkileyen ağalığı sürdürmeğe çalışmak bir sağ akımdır. Dikkat edilirse burada dinî inançların uzaktan veya yakından olsun bir ilgilisi yoktur. Sadece Anayasayı uygulamaktan ibaret bir çaba ise sol akımı teşkil eder. Ama direnmek isteyen ağalar halkın husumetini tahrik için ağaya karşı, Anayasadan olanlara komünist demekten çekinmezler. Böylece iş, aslından çok uzaklara götürülmekte, bu yüzden de suçlamalar yapılmaktadır."

Adnan Aral, grev hakkını savunanların komünistlikle suçlanması konusuna da değinerek buna açıklık getirmekte ve şöyle demektedir:

"Mülkiyet hakkının kutsal olduğu, solculuğun bu hakkı tanımadığı ileri sürülür. Böylece insan oğluna yaşama güveni sağlayan mülkiyet hakkı elden gitme tehdidi telkin edilerek halk kolayca kışkırtılır. Anayasamız mülkiyet ve miras haklarını tanımıştır. Bu haklar nasıl kutsal ise grev de bir haktır. Kutsal olması gerekir. Öyle yapılmaz, grevin komünistlik olduğu söylenir, mülkiyet hakkını ortadan kaldıran bir silâh olarak gösterilmeğe çalışılır. Böylece grevi savunanlar suçlanır. İş aslından çok uzaklara götürülür."

Başbakan, Türk-İş Heyetini

Makamında kabul etti

Başbakan Suat Hayri Ürgüplü, Türkiye Maden-İş işçileri sendikaları federasyonunun yeni yöneticileriyle birlikte gelen Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy ve arkadaşlarını kabul etmiştir. Görüşmeler bir süre devam etmiş, herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Güney Afrika ve Avustralya

da Türk İşçisi istiyor

Avrupa Konseyine bağlı müşavirler Komitesi toplantısından dönen Milletvekili F.K. Gökay, Avustralya ve Güney Afrikanın Türk işçisi istediğini açıklamıştır. Gökay'a göre Temmuz ayında bir heyet Avustralya'dan gelecek ve işçi sevkini plânlayacaktır.

15.000 Maden İşçisi

Ücretli Hafta tatiline başladı

Zonguldak kömür havzasında çalışan işçilerin de hafta tatili yapmaları sağlanmış ve İnönü kabinesi bunu yürürlüğe koyamadan çekilmişti. Yeni kabine 9 Nisan da bu Bakanlar Kurulu kararnamesini uygulamaya başlamıştır. Yıllardan sonra hafta tatili yapmaya başlayan kömür işçileri kurbanlar kesmişlerdir.

11 Nisan 1965

Türk Otomobil Endüstrisi

1 Milyarla kurulacak

Türkiyede otomobil endüstrisinin kurulması için bir milyar liraya ihtiyaç olduğu tesbit edilmiş ve bu yolda çalışmalar başlamıştır. Otomobil endüstrisinin kurulmasında yabancı sermayeden de yararlanılacaktır.

Nato, Türk işçilerine

25 Milyon Lira Borçlu

İzmirde NATO ya bağlı işyerlerinde çalışan Türk işçilerinin hafta tatili ve bayram yevmiyeleri Amerikan hükümetince verilmemektedir. Böylece işçilerin Amerikan hükümetinde 25 milyon lirayı bulan alacağı birikmiştir.Efes Otelinde Türk-İş temsilcileriyle Amerikalılar ve Nato işçileri temsilcileri görüşmelere başlamışlardır.

14 Nisan 1965

"İşçi ve işveren ikizdir"

Çalışma Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil, basın mensuplarına şöyle demiştir:

"İşçi ve işveren, Bakanlığın İkiz çocuklarıdır. Türk işçisi bütün gücünü kendi refah ve saadetini arttıracak mesleki çalışma ve teşkilatlanmaya sarfetmelidir.

Çalışma Bakanlığı işçi bakanlığı değil, aynı zamanda işverenin de bakanlığıdır."

16 Nisan 1965

Özel Sektör Komünist Çine gidiyor

Türkiye için büyük bir pazar olabileceği düşünülen Kızıl Çine bir özel ticaret heyetinin gitmesi kararlaştırılmıştır. Komünist Çinle ticari ve iktisadi ilişkiler kurmak, tütünlerimizi satmak, fındıklarımızı göndermek mümkün görülmektedir. Üç kişilik bir özel sektör heyeti yakında Pekine gidecektir.

İşverenler Kıdem Tazminatını

Kaldırmaya çalışıyorlar

Yeni iş Kanunu Tasarısını inceleyen Millet meclisi Çalışma Komisyonu üyelerinden kurulu alt komisyon işçi ve işveren temsilcilerinin görüşlerini tesbite çalışmaktadır. İşveren temsilcileri şu görüşleri ilerisürmektedir:

Kıdem tazminatı kaldırılmalıdır. Bu tazminat konulduğu vakit ihtiyarlık sigortası kurulmamıştı. Şimdi emekliye ayrılan işçiye sosyal sigortalar kurumu aylık bağlamaktadır. Bu bakımdan ayrıca işverenin her kıdem yılı için 15 günlük tutarında ve son ücreti esas olarak bir kadem tazminatı ödemesi işverenlere külfet olmaktadır.

İşçi Sendikaları temsilcileri de aksini söylemektedir. Bunlara göre kıdem tazminatı ihtiyarlık aylığı ile ilgili bir husus değildir. İşyerine harcadığı emeğin pek az bir kısmını karşılayan işsiz geçecek aylarında kendisine bir parçacık yardımı dokunacak olan bir tazminatdır. Hayatını ve sağlığını bağladığı işyerinden çıkarılan bir işçiye işverenin yılda bir aylık ücreti kadar tazminat vermesi gerekirken kanun bunu 15 gün olarak tesbit etmiştir. Biz buna da razıyız. Fakat işverenler hep kendilerine yontmaktadır.

İşverenler, kıdem tazminatını her yıl bir Bankaya yatırmayı teklif etmişlerdir. İşçi sendikaları temsilcileri bunu da kabul etmemişlerdir. Bu istek kabul edilecek olursa işçiler, yaşlandıkları vakit kadem tazminatını şimdikinden pek çok düşük miktarda almış olacaklardır.

17 Nisan 1965

Küçük Sanayi Çarşıları Kurulacak

Sanayi Bakanı Ali Nailî Erdem, İzmir'de basına verdiği demeçte ezcümle demiştir ki:

"Küçük Sanayii çarşılarının kurulması için kazalarda kooperatifleşmenin bir an önce tahakkuk ettirilmesini ön plâna aldık. Bu iş için 1965 icra programına 25 milyon liralık bir ödenek ayıracağız.

1964 Haziranında yürürlüğe giren montaj sanayii talimatnamesindeki kıstaslar aynı şekilde muhafaza edilecektir. Montaj sanayicileri, talimatnamedeki hususları yerine getirmeleri halinde kendilerine ithal hakkı tanınacaktır. 1964 yılı içinde yüzde 20,65 te yüzde 30 döviz tasarrufunu yerine getirmeyen montaj sanayicisine kotalardan hiç bir şey verilmeyecektir. Bu hususlarda kati surette kararlıyız."

18 Nisan 1965

Erdem'e göre sapık fikirlere

Fırsat verilmeyecek

İzmir'de işçi sendikaları Yöneticileriyle bir toplantı yapan sanayi Bakanı

Ali Nailî Erdem şu görüşlerini açıklamıştır:

"Hürriyet telâkkisini istismar eden bazı cevrelerin Türkiyede aile, Millet ve devlet nizamını bozacak bir kampanyaya giriştiklerinin tesbit edildiğini söyleyebilirim. Hükümet bu sapık fikirlerin temsilcilerine fırsat vermeyecektir.

Kendi emeğinin mahsulü olmayan hiç bir şeye kem gözle bakmayan Türk işçisi bir güç birliği ile ve salvo ateş halinde bu sapık düşüncelerin temsilcilerinin karşısına dikilecektir. Türkiye fukara bir millettir. Bu bakımdan bütün teşekküllerin başındaki görevlilere büyük mesuliyet düşmektedir. Halledilen ve hal çaresi bekleyen işçi meselelerinin şerefi hiç bir ferdin veya hiç bir siyasi partinin patenti altında değildir. Bu şeref eşit olarak millete aittir. Konularımız mevzuat kalıplarından ziyade karşılıklı anlayışla ele alınmalıdır."

Bakan sektörlerle ilgili olarak da şunu belirtmiştir:

"Özel sektör ile devlet sektörünün çalışma sahaları kesin olarak çizilecektir. Bu arada özel sektöre öncelik tanınacaktır."

Deri-İş Grevine karar verildi

Basın toplantısı yapan Türk-İş Birinci Bölge Temsilcisi İsmail Topkar, deri işkolu da işverenlerin işçi haklarını vermediklerini belirtmiş ve deri fabrikalarında grev başlayacağını ilân etmiştir. Topkar'ın açıklamalarında şunlar ortaya çıkmıştır:

İstanbulda, 275 sayılı kanuna uyularak buğüne kadar 82 grev hareketi olmuştur. Deri işçilerinin yapacağı grev 84. grevdir. Bu grevi Türk-İş destekleyecektir. Ayrıca Uluslararası konfederasyon da 50.000 lira yardımda bulunmuştur.

Kazlıçeşme'deki deri işyerlerinde sağlık şartları ve iş emniyetinin hiç bir kuralına uyulmamaktadır.

İşverenler bir hayli kâr sağladıkları halde işçiye emeğinin karşılığını vermemişlerdir. Netekim bir işveren 36.000 lira ile işe başladığı yıl 1.5 milyon liralık ciro yapmıştır. Bir yıllık safi kârı 260.000 liradır.

Öte yandan deri işverenleri sendikası, tek başlarına Deri-İş sendikası ile anlaşmak isteyen işverenleri tehdit etmektedir. Anlaşma yapanlara deri tevziinde güçlük çıkaracakları hatırlatılmaktadır. Deri işverenleri sendikası, grev yapılınca, lokavt yapma prensip kararını almışlar, lokavttan dönenler içinde 300-400 bin liralık açık bono alarak, lokavt hareketinin hezimete uğramasını önlemeyi amaç edinmişlerdir.

19 Nisan 1965

Con, Hafiye ve Komünist

Cumhuriyet'te bu başlıkla bir makale yayınlayan Baha Arıkan İkinci Meşrutiyetten bu yana fikire fikirle mukabele edememek aczinin ve iş başındakilere hoş görünmek arzusunun etkisiyle yapılagelen suçlamaları şöyle belirtmektedir:

"İkinci Meşrutiyette Sultan Hamit İdaresinde Erzincan o zamanlar Dördüncü Ordu Merkezi bulunduğu ve Sultan Hamidin mutlak itimadını kazanmış olan Müşir Zeki Paşa, Ordu Kumandanı olduğu için 'muzir hareketleri görülen" bir çok generaller, albaylar Erzincan'daki orduya tayin edilir, sözde memuriyette bir nevi sürgün vaziyetinde bulunurlardı. O zamanlar işitip bir türlü manasını anlayamadığımız tabirlerden birisi de C o n kelimesi idi. Erzincan'a sürgün edilerek gelenler için " C o n l a r l a münasebeti varmış" denilirdi. Daha sonraları öğrendiğimize göre bu C o n tabiri, Genç Türkler demek olan Jön Türkler deyiminin başındaki j ö n 'ün halk diline intikal etmiş bir şekli idi.

.....

İkinci Meşrutiyet devrinin tel'in damgasını ise " h a f i y e " kelimesi teşkil etmektedir. Nabza göre şerbet vermeyen hemen herkese bu damga vurulur, "vaktiyle Sultan Hamidin Hafiyesi imiş" denilirdi.

Cumhuriyet devrinin lânetleme halkası ise " k o m ü n i s t " damgasıdır. Sermayenin bölünüş tarzı hususundaki tezini müdafaa eden üniversite profesörü komünisttir. Devlet teşkilatında herhangi bir suiistimali meydana çıkarmak için yazı yazan muharrire vurulacak damga komünist damgasıdır. Açlıktan, sefaletten bahseden, bu sefaletin panoramasını çizen romancı, taş kovuklarda oturan ailenin fotoğrafını neşreden gazete, cami önünde dilenen dilenciyi tasvir eden ressam, milyonere bu milyonu nasıl kazandığını soran yazar, sosyal adaleti savunan fıkracı, hatta paçavralar içerisindeki bir çocuğa lokanta vitrinini seyrettiren karikatürist birer komünisttirler.

Halka öylesine genişlemiştir ki, münevver, herhangi bir eser yaratabilmek için bu damganın korkusu içine düşmekte, yaratıcılık kabiliyetlerini adete felce uğratmaktadır.

Muhtelif devirlerdeki bu damga ~~[illegible]~~/ğının sebebini biz, fikre karşı fikirle mukabele edememek acizliğinde buluyoruz."

Beş Maden İşçisi Öldü

Simavın Karakoç kurşun madeninde dinamit patlaması ile beş işçi can vermiştir. 600 metre derinlikteki işçiler, bir kıvılcımdan alev alan dinamitlerin patlaması ile hemen o anda parçalanarak can vermişlerdir. 19 işçi yaralı olarak kurtarılmıştır.

20 Nisan 1965

Vergi Kaçakçılığı ve Özel Sektör

Devlet Plânlama Teşkilatı eski uzmanlarından Aslan Başer Kafaoğlu, Akşam'da çıkan makalesinde şu gerçekleri açık bir dille belirtmektedir:

"Türkiyede vergi kaçırma en kolay şeydir. Hatta bunun için tertip hazırlamaya bile lüzum yoktur. Hesap uzmanları gelir, vergi beyanlarından yüzde 1-3 ünü inceler. Bunların bir kısmında vergi zaiyiatı tesbit ederler. Vergi zayiatının 20-30 milyon lira civarında bulunduğu söylenebilir. Bunlardan "mali kaza" da tasdik olunanı yüzde 2 yi bile bulmaz. Vergi kaçakcılığından yakalanıp cezalanmak imkânsızdır. Zimmetine iki lira geçiren bir tahsildar tevkif olunur da 5 milyon kaçırdığı iddia edilen elini kolunu sallaya sallaya gezer. dışarda. Delilleri istediği gibi düzenler, para, tesir, nüfuz kullanarak şahit ifadelerini değiştirir. vesikaları kullanır. Amerikada "adam öldüren kurtulur, vergi kaçıran kurtulmaz "diye bir lâf vardır. Bunu bizde şöyle cevirebiliriz:

"Bizde vergi kaçıran mutlaka kurtulur."

......

İkinci dünya harbine kadar dışardan çok içerde sömürme politikası güden Amerikan kapitalistleri Cumhurbaşkanlarını intihara sevkeden skandallarla Amerika tarihine leke ve kan sürmüşlerdir. Şimdi özel sektörcüleri telâşa düşüren de budur. Vergi kaçakcılığı, ihalelerdeki yolsuzluklar, yabancı sermaye soygunu, meydana çıkarıldıkça ter ter tepinip "istemezük" ü bastırıyorlar.

Bazı temiz vatandaşlarımızın çok şeyi iyi bilmediklerinden saf saf temennileri var:

"Tüccar olsun ama, vergi kaçırmasın"

"Özel Sektör kârı çok düşünmesin" V.s.

Bunlar iyi ama, imkansız temenniler. Az gelişmiş ülkelerde kapitalist ilk birikim için vergi kaçakçılığına da, döviz kaçakçılığına da, ihale yolsuzluklarına da muhtaçtır. Her memlekette "kapitalizm" böyle yerleşmiştir. Özel sektörün bizi kalkındırmasını bekliyorsak, bunları göze alalım. Özelsektöre ağırlık veren kalkınmanın bedelini iyi düşünelim."

Fırın İşçilerinin

Grevi sona erdi

Tomis sendikasının Tarsus Şubesi temsilcileri ile Yeşilova Ekmekçiler Şirketi arasındaki uyuşmazlıktan doğan grev sona ermiştir. İşveren işçilere yüzde on zammı kabul etmiştir.

Deri işçilerinin grevi başladı

Deri-İş Sendikasının karar verdiği grevlere bugün başlanmıştır. Beş deri fabrikasında uygulanan greve yüzde yüz katılma olmuştur. Grevcilerin çalıştıkları işyerleri şunlardır:

Aleko Dulos-Foti Dulos - K.N. Tripo - Bohor Menda - Lâtif Nalbantoğlu.

21 Nisan 1965

Omer Becu Ankara'da

Hür Dünya işçi sendikaları Konfederasyonu (İCFTU) Genel Sekreteri Omer Becu önceki akşam Türkiyeye gelmiştir. 57 milyon sendikalı işçiyi temsil eden ICFTU nun Genel sekreteri, Anıt Kabire giderek çelenk koymuş, sonra da Türk-İş Merkezinde Konfederasyon yöneticileriyle toplantı yapmıştır.

Deri İşverenleri Lokavt ilân etti

Deri-İş Sendikasının beş fabrikada grev ilân etmesi ve bunu uygulaması üzerine 54 deri işyerinde işverenler lokavt ilân etmişlerdir. İşverenler Lokavtı 22 Nisan da başlatacaklarını bildirmektedirler.

22 Nisan 1965

Batı Kapıları Kapanıyor mu?

Bu başlık altında Akşam'da bir makale yazan İktisatcı, Yazar Fethi Naci, Ortak Pazardaki gelişmelerin yakında Türk işçisine Batı kapılarını kapatabileceğini belirten makalesinde şunları belirtmektedir:

"Almanya'da tarım alanından sanayii alanına aktarılacak işçiler, Türkiyenin, Almanya'ya işçi ihracını büyük ölçüde azaltacaktır. Meselâ Fransa'da 1961 yılında tarım işçileri sayısında 120.000 azalma olmuştur. 1961-1965 yıllarında 440.000 tarım işçisi ile küçük tarım işletmesi sahibinin tarım alanını terkedecekleri hesaplanmıştır.

Ortak Pazar ülkelerindeki gelişmeler, daha doğrusu duraklamalar, pek uzak olmayan bir gelecekte Türk işçilerine Batı kapılarını kapayacaktır.

......

İşçi ihracı meselesi, temel reformları göze alamayan iktidarların, halkımızı bir süre daha uyutmaya çalışmalarından başka bir şey değildir. Bütün uydurma tedbirler gibi bunun da yersizliğinin meydana çıkması pek uzak değildir."

23 Nisan 1965

Toprak Reformu anlayışı

Karma Bütçe Komisyonunda bir konuşma yapan Tarım Bakanı Turhan Kapanlı Toprak reformu anlayışını şöyle izah etmiştir:

"Toprak reformunu seviyoruz, özlüyoruz. Ancak bu kanunun en inandırıcı bir seviyeye çıkarılması ve öyle tanıtılması icab eder. Topraksız vatandaş kalmayacaktır, şeklinde tek taraflı bir gaye yerine bu tasarının sosyal amacı Anayasanın 37. maddesi esprisi içinde dönüm başına millî hasılayı arttırmak olacaktır."

Grevin Sınırlanması

Ceza Hukuk Asistanı Dr. Çetin Özek, Milliyetteki makalesinde şu görüşü belirtmiştir:

"Grev düzenimiz bir çok hallerde devlete veya işverene yetkiler tanımak şaklinde değil, grevin kendisini hak olmaktan çıkartmaktadır."

Ve bu görüşü aydınlığa çıkaran, Özek, bu arada eski Çalışma Bakanı Bülent Ecevit'in 275 sayılı kanunu savunan bir yazısına da cevap verdikten sonra 275 sayılı Toplu Sözleşme, grev ve lokavt kanununun grevle ilgili bölümünü şöyle tenkid etmektedir:

"Gerçekten grev kanunumuz, çeşitli bakımlardan grevi belirli hallerde bir hak olmaktan dahi çıkarmıştır. Grevin yaygın neticelerinin önlenmesi için tedbirler alınması bir yana, grevin yapılması, hakkın kullanılması dahi imkânsızlaştırılmaktadır. Meselâ Grev Kanununun 20. maddesi bir çok işkolunda grev yapılmasını yasaklamıştır. Buralarda çalışan işçiler grev yapmak hakkına dahi sahip değillerdir. Bu kısıtlamaya benzer örnek yabancı ülkelerde gösterilebilir mi? Grev kanununun 21. maddesi kanunî bir grevin geri bırakılması yetkisini hükümete vermiştir. Hükümet üst üste grev yasaklama kararları alabilmektedir. Devletin grevci karşısında yetkisinin sınırlandırılmadığı söylenen ülkelerde, hükümetin grevi geri bırakmakta hakkı mevcut mudur? Nihayet Anayasa ve grev kanunu, ücretlerin yükseltilmesi için yapılacak grevler dışındaki grevleri, gaye bakımından yasaklamış ve bu hallerde bir hakkın mevcudiyetini kabul etmemiştir. Halbuki, grevi kabul eden bütün ülkelerde, ekonomik tazyik grevleri ve dayanışma, destekleme grevleri mutlak olarak kabul edilmektedir. Bazı ülkelerde sadece siyasi grevler yasaklanmıştır. Destek, baskı grevlerinde, bütün memleket çapında işçinin ekonomik durumunu düzeltmek amacı olduğu kabul edilmektedir. Halbuki bu grev tipleri memleketimizde yasaklanmıştır. Bu gerçekler, grevin memleketimizde diğer ülkelere oranla çok daha sınırsız olduğu düşüncesinin pek haklı sayılmayacağını göstermektedir. Grev düzenimiz, bir çok hallerde devlete veya işverene yetkiler tanımak şeklinde değil, fakat grevin kendisini hak olmaktan çıkarmaktadır."

Lokavtı Protesto için Miting

Deri-İş Sendikasının 300 kadar işçisiyle Kazlıçeşme'de beş fabrikada grev yapması üzerine Deri işverenleri sendikasının lokavt kararı almaları Türk işçilerini mitingyapmağa yöneltmiştir. Türk-İş Birinci Bölge Temsilcisi İsmail Topkar, yaptığı basın toplantısında şöyle demiştir:

"İşverenlerin aldığı lokavt kararını emeğe karşı bir saygısızlık olarak kabul ediyorum. Çalıştırdıkları işçilere karşı görevlerini yerine getirmemiş olan işverenlerin lokavt kararı gayri kanunidir."

Öte yandan Türkiyede bulunan İCFTU genel sekreteri Omer Becu dün Kazlıçeşmeye giderek grev yapan işçilere hitab eden bir konuşma yapmıştır. Hür Konfederasyonun deri işçilerini bu grevde desteklemekte olduğunu bildirmiştir.

24 Nisan 1965

EREĞLİ TESİSLERİ Müdürü

Cevat Süberk Vefat Etti

Ereğli Demir-Çelik tesisleri genel müdürü Cevat Süberk kalp kirizinden evinde vefat etmiştir. Yüksek Mühendis Cevat Süberk daha önce Karabük Demir Çelik fabrikaları Genel Müdürlüğünde de bulunmuştu.

Kalkınmamız ve işçilerin

Beslenme Şartları

Tarım Bakanlığı Beslenme İşleri Müşaviri Doç. Dr. Osman Koçtürk, MİLLİYET'te çıkan makalesinde, çalışan kitlenin öncelikle en asgarî besin ihtiyacının karşılanması gerektiğini belirtmekte ve yüzde 7 nisbetinde fazla yiyeceğin çalışan kitlelere makul fiatlarla temini zorunluğunu ortaya koymaktadır. Besin Uzmanı şu gerçekleri sıralamaktadır:

"İşçi günde sekiz saat çalışıp belirli bir işi ortaya koyabilmek için beslenmek zorundadır. Kalkınan bir memlekette tarımla endüstride görev almış bir işçinin kendinden umulan randımanı verebilmesi için ortalama olarak günde 3000 kalori ile 40-45 gram kadar hayvansal protein alması gerektiği hesaplanmış bulunuyor.

Kendisi için bu miktar yiyeceğe muhtaç olan işçi çok zaman evli ve çoluk çocuk sahibi olduğu için bunun bir kaç misline de evinin geçimi için muhtaçtır. Halbuki mevcud şartlar altında ve yiyecek fiatları muvacehesinde gündeliği 10-15 lira arasında değişen bir işçinin aldığı para ile sadece yiyecek ihtiyacını karşılaması bile mümkün değildir. Bugün bir insanın bir yılda ortalama olarak 248 kilo tahıl tükettiği, Türkiyemizde insan başına 9 kilo yağ, 15 kilo kadar et, 2.5 kilo yumurta ve üç tarafımız denizlerle çevrilmiş olmasına rağmen sadece 2.5 kilo balık düşüyor.

....

" İşçi gereği gibi beslenmeyecek olursa, başka deyimle, almış olduğu gıdanın kendine verdiği enerjiden daha çok enerji harcayarak çalıştırılmaya zorlanırsa o zaman bütün canlılar gibi kendi dokularındaki yağları ve daha sonra proteinleri yakmakta ve bunun bir neticesi olarak zayıflamaktadır. Yapılan bilimsel etüdler bu şartlar altında ağırlığının yüzde 10 kadarını kaybeden işçinin sosyal davranışının farkedilecek şekilde bozulduğunu ve işvereminin yüzde 20 kadar azaldığını gösteriyor. Ağırlık kaybı yüzde 20 ye yükseldiği zaman sosyal davranış çok ciddi bir şekilde bozulmakta ve işverimi de yüzde 50 nisbetinde eksilmektedir. Bu gibi şartlar altında işçilerle işverenler arasında anlaşmazlıkların grev ve lokavt gibi olayların ortaya çıkması biyolojik bir sonuç olarak beklenebilir.

......

Hindistanda bir işçinin 3000 kalori ve 40-45 gram hayvansal protein ihtiva eden tatminkâr bir rasyona göre beslenmesi için 4.5 saat, Birleşik Amerika'da ise sadece 24 dakika çalışması kâfi gelmektedir. Kanada'daki işçiler ise bu miktar yiyeceği satın alabilmek için sadece yarım saat çalışıyorlar. Danimarka'da 42 dakika çalışmak tatminkâr bir şekilde beslenmek için kâfidir. İleri memleketlerin işçileri günde sekiz saat çalışarak kendileri ve çocukları için lüzumlu yiyeceği satın aldıktan sonra diğer ihtiyaçlarını da karşılayabiliyorlar. Halbuki Türkiyemizin de dahil bulunduğu geri kalmış memleketlerde belirli bir beslenme politikası uygulanmadığı için bilhassa et, süt ve yumurta ile balık gibi hayvansal protein kaynaklarının yeter miktarını satın almak işçiler için mümkün olamamaktadır."

25 Nisan 1965

Petrollerin Millileştirilmesi Düşünülmüyor

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mehmet Turgut, Bütçe Komisyonunda bir konuşma

yapmıştır. Bu konuşmasında Bakan, petrollerin millileştirilmesinin bahis konusu olmadığını söylemiştir. Millileştirmenin memlekete yarar yerine büyük zararı dokunacağını söyleyen Bakan petrol Kanununun da memlekete hiç bir zararı olmadığını iddia etmiştir.

Çalışma Bakanının Bütçe Karma

Komisyonundaki konuşması

Bütçe Karma Komisyonunda tenkitleri cevaplandıran Çalışma Bakanı Çağlayangil, bu arada şunları da açıklamıştır:

"İşçilerin Emlâk Kredi Bankası Kanalı ile mesken sahibi olmalarına tarafdar değilim. İşçi Sigortaları Kurulunda Kuracağımız işçi Meskeni Ofisi ile işçileri mesken sahibi yapma yoluna gideceğiz. Bu Ofis blok apartımanlar inşa edecek, isteyen işçilere inşaat bittikten sonra anahtar teslimi yapılacaktır.

26 Nisan 1965

Deri İşçileri Miting yapacak

Deri işçilerini açlığa mahkûm etmeye kalkan 49 deri işvereninin ilân ettiği lokavt işçileri mitinge zorlamıştır. 2 Mayıs Pazar günü Kazlıçeşme'de 5000 kadar işçinin miting yapması için çalışmalara başlanmıştır. Mitingi Türk-İş Yönetecek ve Sendikacılar miting de birer konuşma yapacaklardır.

27 Nisan 1965

Kaçak Eşya getiren

6 Hacı Tevkif edildi

Reyhanlı sınırında altı hacı hakkında kaçakcılık yapmaktan zabıt tutulmuştur. Otobüslerinde gizledikleri kaçak eşyalarının ortaya çıkması üzerine hacılar bir şey diyememiş ve suç delilleriyle birlikte adliyeye verilerek tevkif edilmişlerdir.

Karabük'te Üretim Düşüyor mu?

Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir, Karabük demir çelik işletmelerinin vahim bir durumda olduğunu söylemiş, durumu Meclise götüreceğini bildirmiştir. Sanayi Bakanına Karabük'ten telgraf çeken milletvekili istihsalin anormal bir şekilde düştüğünü, işçilerin primlerini alamadıklarını, işletmenin mamullerini satan tüccarın işletme bünyesindeki bazı zevatın "şahsi menfaatlarını yürütebilmek için istihsali düşürdükleri iddiasını öne sürdüklerini belirtmiş ve şunları demiştir:

Sebeb ve sâik ne olursa olsun uzun zamandanberi devam eden istihsal düşüklüğü karşısında israrlı ikazlara rağmen Bakanlığınızın bîgane kalışı son derece düşündürücüdür."

Deri işverenleri, işçi temsilcilerini dövdü

Uşakta Deri-İş Sendikasının Toplu Sözleşme müzakerelerine katılan Türk-İş temsilcisi Ali Demirayak ve Şube Başkanı Hüseyin Huyugüzel ile diğer şube temsilcisini dövmüş ve ağır yaralamışlardır. Olaya polis el koymuştur.

28 Nisan 1965

Türkiyede 1965 yılında

Enflâsyon tehlikesi var

Maliye Bakanlığı Bütçesi Bütçe Karma Komisyonunda konuşurken sabık Maliye Bakanlarından Şefik İnan şu görüşünü belirtmiştir:

"Elimizdeki bütçenin giderler kısmı, rededilen bütçeye göre 218 milyon lira fazladır. Dün akşama kadar bu bütçeye 103 milyon lira daha ilâve yapılmıştır. Başbakan Milli Savunma Bütçesine 205 milyon lira daha ekleneceğini bildirmiştir. Bu durum karşısında endişelerim vardır. Bütçenin gelir imkânları mahduttur. Ufukta, beklemekte olan bir enflâsyon tehlikesi görüyorum."

1965 Bütçesi ve dar gelirliler

Plânlama teşkilâtı eski uzmanı Aslan Başer Kafaoğlu, Milliyetteki makalesinde 1965 BÜTÇESİNİ incelerken vasıtalı vergilerin artışı üzerine dikkati çekmekte ve şunları belirtmektedir:

"Genel vergi tahsilâtı içinde vasıtalı vergilerin seyri 1960 dan beri şöyle olmuştur:

Yıllar	Oran
1960	61.69
1961	60.90
1962	66.76
1963	67.44
1964	68.26

İktidar koalisyon hükûmetlerine devrolunduktan sonra, daha çok dar gelirlice ödenen vasıtalı vergiler 1965 yılında bu artışına devam edecektir. Bizim tahminlerimize göre 1965 de vasıtalı vergilerin genel vergi tahsilâtı içindeki yeri yüzde 70 in üstüne çıkacaktır. Bu suretle vasıtalı vergiler artışının ücretlilere (yani işçilere, memurlara) geçim indirimi yoluyla sağlanan küçük avantajları fazlası ile geri almış ve vasıtalı, vasıtasız vergiler bağlantısını 1950 den önceki kazanç vergisi sistemindeki orana yaklaştırmıştır.

Bu kadar yıldan sonra böyle bir devlet gelirleri sistemine girmiş olmayı, plânlı Kalkınma dönemi, sosyal adalet'i ilkeleri arasına alan bir Anayasa içinde izah etmek cidden güçtür."

Başbakan ve Bakanlar Türk-İş
Yöneticileriyle toplandılar

Başbakan Suat Hayri Ürgüplü, Çalışma Bakanlığı salonunda düzenlenen Bakanlar-Sendikacılar toplantısına katılmıştır. Toplantıya basın mensupları alınmamıştır. Açılış konuşmalarından sonra gizli devam eden görüşmeler bittikten sonra elde edilen bilgiler şunlardır:

Türk-İş'ce hazırlanan ve görüşülmesi istenen 29 konu Gündem olarak sunulmuştur.

Gündemde yer alan konulardan bu toplantıda ele alınanların listesi aşağıdadır:

1- Tarım işçilerinin durumu, 2- Toprak reformu, 3- Kıbrıs konusu, 4- Yurd dışındaki işçilerin durumu, 5- İşçi konutları, 6- Plânlama Konseyi, 7- Emekli sandığına tabi işçilerin durumu, 8- Maden Kanunu, 9- Zonguldakta yer altında çalışanların 8 saatten beri çalıştırılmaması, 10- Radyoda işçi saati, 11- DSİ ve Karayollarındaki işçilerin harcırahları, 12- Deniz Nakliyat T.A.O. gemi onarımlarının yurt içinde yapılması.

Bu konular dışında kalan 16 konunun Haziran ayında yapılacak Bakanlar- Sendikacılar toplantısında ele alınması kararlaştırılmıştır. Bu konularda şunlardır:

1- Sosyalizasyon, 2- İktisadî Devlet teşekkülleri ve iştirakleri hakkında kanunun tatbikatı ile ilgili hazırlıklar, 3- Tasarruf Bonoları, 4- Muvakkat işçiler, 5- Ordu Pazarlarına muadil, işçi pazarlarının kurulması, 6- Kamu sektöründe Toplu Pazarlığa katılanların eğitimi, 7- Sendikalar ve Toplu Sözleşme kanunlarının tatbiki ile ilgili durum, 8- İş Kanununun şümul sahasınının genişletilmesi, 9- Bayındırlık müdürlüklerinde çalışan işçilerin Toplu Sözleşmesi, 10- İşçi davalarından mahkemelerce harç alınmaması, 11- Gelir vergisi, asgari geçim indirimi, 1965 den itibaren uygulanmasındaki yetersizlik, 12- İç ve dış vergi kaçakçılığını önleyici tedbirlerin alınması, 13- Resmi sektörde ve iktisadi devlet teşebbüslerindeki vazife evleri kira konusu, 14- Trafik tüzüğü ve petrol tankerlerinde çalışanlar yanına muavin verilmesi, 15- Asma köprü inşaatı işçiliğinin tersane işçilerine verilmesi,

Bakanlar- Sendikacılar gündeminde bu defa ele alınanlar üzerinde konuşmalar yapılmış ve bazı prensip anlaşmalarına varılmıştır.

29 Nisan 1965

25.000 kişiye bir dişçi

Türk hekiminin dünü, bugünü ve yarını adlı bir seminerde şu gerçekler ortaya serilmiştir:

Yurdumuzda diş hekimi sayısı çok düşüktür. Mevcut fakültelerden mezun olacak hekimler ise 30 milyonun diş sağlığını koruyamazlar. Türkiyede her 25.000 kişiye bir diş hekimi isabet etmektedir. Bununla beraber özel diş hekimliği okullarının açılması doğru değildir. Para ile mezun olanların halkımızın dişcilere olan itimadını sarsacağı bir gerçektir.

Sosyal Güvenlik Müesseseleri

Birleştirilecek

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürü Fikret Pamir bir demeç vermiştir. Bunda şunları belirtmiştir:

"Sosyal güvenlik müesseselerindeki vahdeti temin için Sosyal Güvenlik Bakanlığı kurulacak, bu hizmetler böylece bir elden ve otoriteli şekilde yürütülebilecektir. Bunların temini içinde kurulan sosyal güvenlik özel ihtisas komisyonu, etüdlerini geliştirmeğe çalışmaktadır."

Bu arada Sosyal Sigortalar Kurumuna ait hastahanelerin devlete intikali de sağlanacaktır.

30 Nisan 1965

Adalet Mensucat işçileri

İşvereni Odasına hapsetti

390 işçisini borcu olan işveren Atıf İlmen Adalet Mensucat fabrikasında çalıştırmakta olduğu işçilerin ücretlerini vermemiştir. 120 işçi almadıkları aylıklarını işverenden istemişlerdir. Atıf İlmen sadece 150 şer lira verebileceğini söylemiştir. İşçiler de"paramızı tam vermezseniz biz de senin odandan dışarı bırakmayız" cevabını vermişlerdir. İşveren odasında kalmış, nihayet sendika temsilcileriyle müzakereye başlamak zorunluğunu duymuştur.

Deri İşçileri Yürüyüş yaptı

49 deri fabrikasının lokavt yaparak işçileri, aileleriyle birlikte açlığın kucağına atmaları üzerine, bu hareketi protesto için dün saat 10 da yüzlerce deri işçisi, eşleri ve çocuklarıyla Kazlıçeşmeden Topkapıya kadar "sessiz yürüyüş" yapmışlardır. Protesto yürüyüşü diye adlandırılan hareket, işçi çocuklarının ve ailelerinin taşıdıkları dövizlerle daha anlam kazanmıştır. Bir çocuk'un elindeki döviz en çok dikkati çeken olmuştur:

"Babamın hakkını verin."

Öteki dövizlerde şunlar yazılı idi:

Hak aradık, sokağa atıldık - Lokavt, yeni doğan çocuğun nafakasını kesti, İnsaf - Ucuz emek, az vergi, çok kâr - Çikolata değil, ekmek istiyoruz, - Beş nüfus bir arada yaşıyoruz - Gecekondu kirası 150 lira - Viski değil, su istiyoruz - Şeker değil, elbise, ayakkabı istiyoruz - İnsan ihracı yerine mal ihracı istiyoruz - Sefaletin olduğu yerde refah tehlikededir.

I I I I I